

KLAGANDE

Polismyndigheten

MOTPART

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Härnösands dom den 24 maj 2023 i mål nr 1259-23,
se bilaga A

SAKEN

Vapentillstånd

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår yrkandet om muntlig förhandling.

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Polismyndigheten yrkar att dess beslut ska fastställas och anför bl.a. följande. R [REDACTED] har dömts till fängelse för två brott. Det ena brottet, dråp, måste anses vara av väldigt allvarligt slag. Även om omständigheterna varit speciella visar detta att [REDACTED] varit kapabel att begå ett allvarligt våldsbrott som riktats direkt mot en annan person. Utgångspunkten måste vara att en avsevärd tid förflyter innan det blir aktuellt att bevilja honom tillstånd att inneha vapen igen. Endast de som uppfyller kraven på laglydnad, omdöme och pålitlighet kan beviljas vapentillstånd. Prövningen ska vara framåtsyftande och i prövningen ingår bl.a. att se till att den enskilde visat sig vara skötsam och t.ex. inte begått nya brott. Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att det även bör beaktas om den som söker vapentillstånd varit frihetsberövad under en stor del av tiden efter brottet. Det bör förstås som att det bl.a. innebär att en person som är frihetsberövad är begränsad att begå nya brott. Därmed är också personen begränsad att visa sin lämplighet att inneha vapen. Ett frihetsberövande kan således signalera allvarligheten i brottet, men också begränsa för den enskilde att visa att denne uppfyller kraven på laglydnad, omdöme och pålitlighet. Det kan i sin tur påverka den tid som ska förflyta innan vapeninnehav kan bli aktuellt igen. Det bör till viss del beaktas om sökande en tid efter brottet varit villkorligt frigiven eller under prøvotid. En person som är villkorligt frigiven och har prøvotid står normalt under övervakning och riskerar att få den villkorliga frigivningen förverkad. Även sådana omständigheter kan begränsa den enskildes handlande. Det har inte förflutit tillräckligt lång tid med beaktande av det allvarliga brott det är fråga om. Dessutom har [REDACTED] under denna tid varit frihetsberövad, villkorligt frigiven och stått under prøvotid. Denna tid bör, i vart fall till viss del, räknas bort från den tid som förflutit.

[REDACTED] har inte svarat på överklagandet men begärt att kammarrätten ska hålla muntlig förhandling.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Den huvudsakliga frågan i målet är om den brottslighet [REDACTED] är dömd för innebär att han inte är lämplig att inneha det aktuella geväret.

Viss brottslighet kan innebära att en person inte kan anses vara lämplig att inneha skjutvapen under ett antal år efter det att brottet begicks. Hur lång tid som måste förfluta innan det alls kan bli aktuellt att bevilja vapentillstånd beror bl.a. på brottets art och svårighetsgrad. Av betydelse för den prövningen är gärningens allvar och de omständigheter under vilka brottet begicks, t.ex. om skjutvapen användes, om det rörde sig om ett enstaka brott eller upprepad brottslighet samt om brottsligheten bedrivits yrkesmässigt eller annars varit särskilt grov eller hänsynslös (jfr rättsfallet HFD 2016 ref. 33).

Av utredningen i målet framgår bl.a. följande. [REDACTED] har av tingsrätt och hovrätt dömts för dråp av sin hustru och för ringa narkotikabrott. Gärningarna begicks den 6 mars 2019 och påföljden bestämdes av hovrätten till fängelse i ett år. Verkställigheten av fängelsestraffet påbörjades den 4 oktober 2021 och han blev villkorligt frigiven den 6 maj 2022. Frivården beslutade den 20 oktober 2022 att övervakningen skulle avslutas den dagen.

Kammarrätten anser att det ringa narkotikabrott [REDACTED] dömts för har begränsad betydelse för prövningen av hans lämplighet att inneha skjutvapen. Det dråp han dömts för är däremot ett allvarligt brott och utgångspunkten vid denna typ av brottslighet är att det krävs att en avsevärd tid förflutit innan ett vapentillstånd kan beviljas (jfr HFD 2016 ref. 33). Omständigheterna kring dråpet är dock mycket speciella, varvid särskilt ska framhållas att [REDACTED] agerat helt i enlighet med sin allvarligt sjuka hustrus önskemål om att avsluta sitt liv. Det bör vidare understrykas att inga skjutvapen användes vid dråpet. Även om brottet är allvarligt till sin

art så har omständigheterna av hovrätten bedömts som så förmildrande att straffvärdet motsvarar ett års fängelse.

Det kan konstateras att det nu har gått mer än fyra och ett halvt år sedan gärningarna begicks och att [REDACTED] har avtjänat fängelsestraffet som han, liksom den villkorliga frigivningen, skött väl. Kriminalvården har bedömt att det är låg risk att han återfaller i brottslighet och har avslutat övervakningen i förtid. Såvitt framkommit har [REDACTED] varken före eller efter de aktuella brotten dömts för något annat brott. Det har heller inte framkommit någon omständighet, utöver brotten [REDACTED] dömts för, som kan läggas honom till last vid bedömningen av hans lämplighet. Vid en samlad bedömning av omständigheterna kring de brott [REDACTED] har gjort sig skyldig till, den tid som gått sedan dessa, risken för återfall i brottslighet och vad som i övrigt framkommit om hans personliga förhållanden anser kammarrätten att han uppfyller kravet på lämplighet i 2 kap. 5 § första stycket vapenlagen (1996:67) för tillstånd att inneha det aktuella geväret. Överklagandet ska därför avslås.

Det saknas således skäl att hålla muntlig förhandling. [REDACTED] yrkande om det ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

[REDACTED]
kammarrättsråd
ordförande

[REDACTED]
kammarrättsråd
referent

[REDACTED]
tf. kammarrättsassessor

[REDACTED]
föredragande jurist

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND**

DOM
2023-05-24
Meddelad i Härnösand

Mål nr
1259-23

KLAGANDE

MOTPART

Polismyndigheten, region Nord
Polisregion Nord
901 71 Umeå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Polismyndighetens beslut den 9 januari 2023, dnr A682.488/2022

SAKEN

Ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen enligt vapenlagen (1996:67)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet på så sätt att Polismyndighetens beslut upphävs och målet återförvisas till Polismyndigheten för fortsatt handläggning.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Polismyndigheten har avslagit [REDACTED] ansökan om tillstånd att inneha ett skjutvapen för jakt. Polismyndigheten motiverade avslagsbeslutet enligt följande. [REDACTED] dömdes den 1 oktober 2020 till fängelse i ett år. Brotten var dråp och ringa narkotikabrott. Polismyndigheten har som led i handläggningen av en ansökan om tillstånd att inneha skjutvapen att, utöver att undersöka om de formella kraven på jägarexamen med tillhörande prov på skjutskicklighet är uppfyllda, beakta en sökandes pålitlighet, omdöme och laglydighet och således vidta en lämplighetsbedömning. En förutsättning för tillstånd till innehav av skjutvapen är att tillståndshavaren är skötsam och att denne genom sitt beteende visat sig besitta det omdöme och det ansvar som ska kunna krävas av en person som ska vara betrodd att inneha skjutvapen. Polismyndigheten bedömer att [REDACTED] dagsläget inte uppfyller de krav som ställs på en vapeninnehavare.

[REDACTED] yrkar att hans ska beviljas sökt tillstånd. I överklagandet samt i tidigare yttrande anförs i huvudsak följande. Han uppfyller lämplighetskraven. Enligt förvaltningslagen får en myndighet endast ingripa mot ett enskilt intresse om det står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan uppstå för den enskilde. Ett avslag på ansökan om vapentillstånd är för honom en avsevärd inskränkning i hans intressen som viltvårds-, jakt- och naturintresserad markägare. Polismyndigheten har inte angett på vilket vis han inte uppfyller kraven på att vara ansvarsfull, omdömesgill och laglydig medborgare. Angående ”avsevärd tid” i föreskrifterna så är det skrivet i ”bör”-form. Avvikelse kan därför vara befogat. Han blev dömd för dråp efter att ha bistått sin svårt sjuka hustru med aktiv dödshjälp. Straffskalan för dråp är sex till tio år, men han fick ett år. Han avtjänade sitt straff utan minsta anmärkning och övervakningen avslutades i förtid på grund av att den inte behövdes. Jakt har varit ett intresse i fyrtio år och han vill kunna utöva det så länge kroppen orkar. Han har under alla år skött sitt vapeninnehav utan anmärkning.

Polismyndigheten anser att överklagandet ska avslås. Vid den typen av brottslighet som [REDACTED] har dömts för kan det inte göras undantag. Polismyndigheten anser att det har gått för kort tid sedan han dömdes.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser m.m.

Enligt 2 kap. 1 § första stycket vapenlagen (1996:67, VL) krävs tillstånd för att inneha skjutvapen.

Av 2 kap. 5 § VL följer vidare att tillstånd att inneha skjutvapen endast får meddelas om det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas.

I 3 kap. Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vapenlagstiftningen (RPSFS 2009:13, FAP 551-3) uppges följande. En förutsättning för tillstånd till innehav av vapen bör vara att sökanden gjort sig känd som pålitlig, omdömesgill och laglydig. Brister han eller hon i något av dessa avseenden bör tillstånd inte meddelas. Den som begått ett sådant brott som påverkar lämpligheten att inneha skjutvapen bör inte meddelas tillstånd att inneha skjutvapen förrän en viss tid gått sedan brottet begicks. Tiden bör stå i relation till brottets svårhetsgrad.

En sökande som har gjort sig skyldig till ett brott med ett inte ringa inslag av våld eller hot bör inte meddelas tillstånd att inneha vapen. Under sådana omständigheter bör sökanden i vart fall inte kunna få tillstånd förrän en avsevärd tid förflutit, i regel tre till fem år räknat från den dag då den brottsliga gärningen begicks.

En sökande som har gjort sig skyldig till ett så allvarligt brott mot jaktlagstiftningen att han dömts till fängelse, skyddstillsyn, villkorlig dom eller överlämnande till särskild vård bör i regel inte beviljas tillstånd förrän omkring fem år från den dag då gärningen begicks. Detsamma bör gälla beträffande andra fall av kriminalitet där vapen kommit till användning. Synnerligen allvarlig brottslighet, t.ex. grovt rån, bör föranleda att tillstånd är uteslutet under ännu längre tid.

Är det fråga om lindrigare brott eller någon annan form av kriminalitet som bedöms vara diskvalificerande, kan ett tillstånd meddelas även om en kortare tid förflutit, i normalfallet dock minst två år från den dag då den brottsliga gärningen begicks.

Av 18 kap. i samma föreskrifter uppges att det i princip bör krävas starkare skäl för att återkalla ett vapentillstånd än för att avslå en vapenansökan.

Förvaltningsrättens bedömning

Av 2 kap. 5 § VL framgår att ett tillstånd endast får meddelas om det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas. I förarbetena utvecklas detta

med att det måste kunna förutsättas att sökanden inte utgör en fara för sig själv eller för allmän ordning och säkerhet (prop. 1995/96:52 s. 35). Prövningen ska således vara framåtsyftande och beviskravet är lågt, det räcker med att det kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas. I Högsta förvaltningsdomstolens avgörande (rättsfallet HFD 2016 ref. 33) uttalas bl.a. följande. Hur lång tid som måste förflyta innan det alls kan bli aktuellt att bevilja en sökande vapentillstånd beror bl.a. på brottets art och svårighetsgrad. Vid den bedömningen bör enligt HFD brottsrubriceringen inte vara ensamt utslagsgivande. Av betydelse är också gärningens allvar och de omständigheter under vilka brottet begicks (se RÅ 1994 ref. 20), t.ex. om skjutvapen användes, om det rörde sig om ett enskilt brott eller upprepad brottslighet samt om brottsligheten bedrivits yrkesmässigt eller annars varit särskilt grov eller hänsynslös. För att avgöra om tillräckligt lång tid har förflutit sedan den brottsliga gärningen begicks bör även vägas in om sökanden varit frihetsberövad under en stor del av tiden efter brottet.

Av utredningen i målet framgår att [REDACTED] är dömd för dråp och ringa narkotikabrott. Det har nu gått viss tid, drygt fyra år, sedan brotten begicks. Det dråp som [REDACTED] är dömd för innebar att han orsakade annan persons död. Omständigheterna kring dråpet var dock speciella och [REDACTED] blev som han anfört, dömd till ett mycket kortare fängelsestraff än vad som är normalt utifrån brottsrubriceringen. Inga skjutvapen var inblandade i brotten, och det finns inget som tyder på att [REDACTED] vid något tillfälle, före eller efter brotten, misskött vapen. [REDACTED] har avtjänat sitt straff, och övervakningen upphörde i förtid. Kriminalvården har i sitt beslut om förkortad övervakning tagit hänsyn till att [REDACTED] har en ordnad social situation, skött kontakterna med frivården och att risken för att han kommer återfall i brottslighet bedömts som låg. Såvitt framkommer har [REDACTED] sedan brotten begicks inte begått några brott eller på annat sätt haft med polisen att göra. Det är emellertid ingen rättighet att inneha vapen, så Polismyndighetens avslag kan inte ses som ett ingrepp gentemot [REDACTED] som strider mot förvaltningslagen på det sätt han anfört.

Enligt Rikspolisstyrelsens föreskrifter bör en sökande som har gjort sig skyldig till ett brott med ett inte ringa inslag av våld eller hot inte meddelas tillstånd att inneha vapen förrän en avsevärd tid förflutit, i regel tre till fem år räknat från den dag då den brottsliga gärningen begicks. Tiden bör stå i relation till brottets svårhetsgrad. Dråp får generellt sett ses som ett våldsbrott. Det dråp [REDACTED] gjorde sig skyldig till var dock speciellt och innehöll inte hot, tvång eller våldsamma inslag. Vad gäller det ringa narkotikabrottet som [REDACTED] också dömdes för framgår det inte om det var kopplat till eget missbruk. Polismyndigheten har inte i sitt beslut eller yttrande gjort någon analys eller värdering av [REDACTED] lämplighet för vapeninnehav i förhållande till dråpet eller det ringa narkotikabrottet utan anser att tiden mellan brotten och vapeninnehav är för kort.

Förvaltningsrätten finner vid en sammantagen bedömning av omständigheterna vid dråpet, det faktum att [REDACTED] tidigare innehaft vapentillstånd utan anmärkning, inte begått några nya brott efter frigivning, den tid som gått sedan brotten begicks samt de tidsperspektiv som kommer till uttryck i Rikspolisstyrelsens föreskrifter att det nu kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas på den grund som polismyndigheten angett i sitt avslagsbeslut. [REDACTED] kan alltså inte nekas tillstånd på grund av den brottslighet som han har gjort sig skyldig till. Om det finns andra hinder för att bevilja det sökta tillståndet framgår inte. Målet ska därför återförvisas till Polismyndigheten för vidare handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03).

[REDACTED]
rådman

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED]
[REDACTED] deltagit. Målet har föredragits av föredragande juristen [REDACTED]
[REDACTED]

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter:

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.